

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer izvzemši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljavke naročnine se ne ozira. — Za oznalila se plačuje od petrostopne petit-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznalila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Pozamezne številke po 10 h.

Upravnštva telefon št. 85.

Cesarška slavnost v kazini.

V soboto so priredili ljubljanski Nemci cesarsko jubilejno slavnost v tukajšnji kazini. Te slavnosti so se udeležili častniki, ki so člani kazine, in deželnim predsednik baron Božidar Schwarz, ki je bil na to svenčnost specjalno povabljen.

Kdor pozna duh, ki veje od nekdaj v kazini, v tem gnezdu pangermanstva, se je moral čuditi, da so se krogli, ki se pred nedavним časom ni malo niso skrivali svojega protiavstrijskega in protidinastičnega mišljenja, kar preko noči prelevili v nadvušene patriote, ki priejajo cesarske slavnosti.

Morda se je zgodil čudež, da so se starci grščini spremenili v skesané spokornike?

Mogoče pa je tudi, da so kazinotje priredili svojo cesarsko slavnost v svrhu, da namejo gotovim naivnim krogom nekoliko peska v oči, da bi v bodoče pod zunanjim plamenem patriotizma in dinastične zvestobe še ložje in varnejše uganjali pod okriljem kazine svoje protiavstrijske orgije.

Javna tajnost je, da sta bili med kazinotji dve struji, ki sta zastopali docela nasprotna mnenja glede prireditve cesarske jubilejne slavnosti. Ena struja je prireditev te slavnosti zastopala z isto odločnostjo, kar jo je druga pobijala.

Na čelu zagovornikov prireditve je bil Schneditz in nekateri starejši gospodje, dočim so vsi mlajši krogi tej prireditvi odločno nasprotovali.

Med obema strujama se je dlje časa vodila ljuta borba, v kateri mlajši proti starejšim niso štigli z očitanji in dolžtvami, da se Schneditz in njegovi somišljeniki pehajo za prireditve samo zaradi tega, da bi si prazne gumbnice na svojih frakih okrasili z redovi.

Ta borba se je končala s končno zmago Schneditzove, po redovih koprneč strue.

In tako je prišlo do prireditve.

No, kdor je imel odprte oči, ta je lahko videl, da je bila ta cesarska slavnost nekaj povsem prisiljenega, nespontanega.

Pri slavnosti se je pač opažala minožica vojaških uniform in zlatih uradniških ovratnikov, nemškega občinstva pa, čigar torišče je sicer kazina, je bilo bore malo, a še to je prišlo na slavnost ne morda iz patriotizma, marveč zgolj radi tega, ker se je vnaprej poskrbelo, da bi se

ta slavnost obenem tudi smatrala kot protislovenska demonstracija.

In na tej slavnosti je bil tudi deželnim predsednik baron Božidar Schwarz.

Vemo, da gospod Schwarz nima posebnega talenta za opazovanje, zato se tudi ne čudimo, ako morda ni opazil, da so kazinotje, kakor se nam poroča, v naglici pozabili sneti razsteno v slavnostni dvorani neko gojovo sliko. Takisto tudi nemara ni slišal, da so na Schneditzov »hochklicke cesarju zagremeli po dvorani demonstrativni »heil«-klici.

Vsega tega gospod deželnim predsednik ni opazil, ni slišal, da bi bil pa informiran o dogodkih, ki so se doigrali v kazini v nedavni preteklosti, tega je še manj pričakovati, zato se ni čuditi, ako je na tej slavnosti izusti krilate besede, »da se člani kazine vedno odlikujejo s pristno avstrijskim patriotičnim mišljenjem, ki so ga vsikdar kazali že njihovi predniki.«

Kazinotje pa avstrijski patriotje, kdo bi se ne smejal?

No, če smatra baron Božidar Schwarz kazinotje za patentirane avstrijske patriote, bi ne bilo morda neumestno, ako bi se ti Schwar佐vi patriotje pokazali vsaj površno v pravi luči.

Desetletja sem, zlasti pa od Baroničevih časov je ljubljanska kazina torišče najintenzivnejšega vseňemškega gibanja. Vsi kazinski krogi so prožeti idej, ki jih oznanjujeta Schönerer in Wolf in katere najbolj označujejo kluci vseňemških poslancev v parlamentu »Heil Haus Hohenzollern«.

V tej atmosferi se je ustanovilo društvo »Trutzburg«, v katerem se goji med delavci in med dijaki, ki zahajajo v to društvo, pod pokroviteljstvom gotovih profesorjev, kultežnega kancelarja Bismarcka. V tem kazinskem ozračju se je dogodilo nebroj zločinov žaljenja veličanstva, no, vsi ti zločini niso prišli v javnost, ker so nad hudo delci branje razprostirali svoje roke gotovno vi visoki gospodje, ki imajo vplivno besedo pri kazini.

In kaj se je zgodilo v kazini pred desetimi leti ob prilik petedsetletnico cesarjevega vladanja?

Ali tudi tega gospod baron Schwarz ne ve?

Ali mu je neznama afera z »Ost-deutsche Rundschau«, ali ne ve, kako je takrat pokojni dr. Schaffer klečel plazil po uredništvih slovenskih listov, da so dogodek v kazini v nerazumljivi velikodusnosti pokrili s plaščem krščanske ljubezni?

In če spoštovani baron Božidar Schwarz ve za vse to, vsaj moral bi za to vedeti, kako je potem v soboto mogel izreči v kazini besede:

»Die Mitglieder des Kasino-Vereins haben stets jene echt österreichische patriotische Gesinnung bekundet, die schon ihre Vorfahren stets an den Tag gelegt hatten.«

Gospod Božidar Schwarz pojamsite nam to zagonetko!

Bitka na dunajskem vsečilišču.

Na Dunaju, 23. nov.

Jubilejno leto bo ostalo marsikom v spominu, ne samo nemškim narodom, ampak tudi Nemcem samim. Naše zahteve po vsečiliščih se morajo uresničiti in kakor hitro se bo to zgodilo, tedaj se bo jel rušiti tudi na zunanju monopol znanosti, katerega si že dalj časa po krivici prilastujejo Nemci. Italijani se zavajajo tega bolj kot mi, hočejo na vsak način doseči svoj namen, lastno univerzo, pa naj si bo to s sredstvi, ki bijejo v obraz ne samo nemški, ampak tudi »tisočletni laški kulturi. Italijansko dijajstvo demonstrira že cel teden po Dunaju, pred parlamentom in naučnim ministrstvom: zahteve od vlade pojasnil na tozadevne svoje prejšnje prošnje in njegov sklep je, da i z i l i od vlade vendar že enkrat končno povoljno rešitev. Vprašanje je le, če se bo to tem potom doseglo. Vendar je njihovo potrebitje kolikor toliko opravičljivo, kajti če ne bodemo dosegli — tako si mislimo — mirnim potom od vlade ničesar, nastopimo z brahialno silo, z demonstracijami, z motenjem vsečiliščega obrata, rabilo bomo tudi orlo. Obljubili so to rektorju in izpolnili danes v največjem obsegu. — Med tem, ko Lahij bijejo boj, hoče slovensko vsečiliško vprašanje zaspasti in ktor vidi navdušenost teh ljudi, te boje na univerzah, mora se nehote spomniti tudi na svoje želje, na zahteve po slovenskem vsečilišču. Res, kaj pomagajo vse resolucije, ko romajo ena za drugo v vladni koš, potrebovali bi tudi mi nečesa, kar bi dan za dnevom opominjalo vlogo na naše zahteve, nikakor pa se način tijudje navadno rešujejo nemški značaj dunajske univerze. Naskok se je izvršil od dveh strani, nastal je pretep, kakršen je značilen za nemško kulturo. Priponiti je, da Italijani niso nikdar napadali, ampak se le branili. Iz tegobojne marsikde ne bi bil odšel zdrav, kajti pot do izhoda je od tod dolga in paisirati špalir buršev s palicami, ki posebno ob takih prilikah rade delujejo, ni ravno prijetno. Uvideli so to Italijani, vedeli si tudi pomagati prav po laško. Počil je prvi strel, strel v avli, na nemške dijake! Na mah se je začel razgrinjati krog okoli Italijanov, ki so si na ta način hoteli pridobiti prost izhod. Sledilo je še več strelov. Italijani so se razkropili med velikansko paniko na vse strani, a kar si jih je priborilo pot do izhoda z revolverjem, je sprejela policija v svoje roke. Zgodilo se je, da je policija stopila v a v o l o, kjer ima dolocati po zadnjih rektorjevih izjavah samo on. Strelji so padali posamič, bili so večinoma ostri strelji,

da bodo ob prilikah, ko jim nihče ne bo jamčil za njihovo osebno varnost, rabilo orlo, pa magari tudi na vsečiliščih teh. Zadnje izjave vlade, rektorja, jih niso zadovoljile, zato so podali prejšnji teden rektorju izjavo, da ne morejo garantirati za red na vsečilišču. Danes so nastopili prvič na vsečilišču, med tem, ko so se prej omejevali le na parlament in naučno ministrstvo. Bilo je danes med 9. in 10. uro, ko so prišli Lahij v sklenjenih vrstah na vsečilišče ter zasedli kot v desni ladji avle, tako da so bili od dveh strani varni, po številu okoli 150. Bili so še dovolj mirni, a za burše je že to dovolj, da si kdo drzne, nastopiti ostentativno v tolikem stevilu. Nemški dijaki ob tem času ni nikoli dosti v avli, posebno še v pondeljek, kajti ti ljudje misijo, da je officialni dan za pretepe sloboda. Letali so med predavanji od dvorane do dvorane ter klicali med poslušatelje: »Die Italiener sind da! »Deutsche heraus, wir sind in kolossal Minderheit!« itd. Zbralo se je tako kmalu po 10 uri toliko buršev, da so bili v dvakratni večini nad Lahij. Zapeli so »Vahtarc«, Lahij Garibaldi jevno himno in boj je bil neizogiben. Nato so naskočili burši peščico Lahov dvakrat zaporedoma s palicami, a bili dvakrat odbiti. Nato par krvavih glav, zlomljenih palic, Garibaldi jevna in druge take stvari, ki so običajne po pretepih, posebno pri nas. Ničesar ni misil, da bo kaj hujšega. Burši se pologoma zopet začeno pripravljati na naskok, da porinje Italijane vun, kajti na ta način tijudje navadno rešujejo nemški značaj dunajske univerze. Naskok se je izvršil od dveh strani, nastal je pretep, kakršen je značilen za nemško kulturo. Priponiti je, da Italijani niso nikdar napadali, ampak se le branili. Iz tegobojne marsikde ne bi bil odšel zdrav, kajti pot do izhoda je od tod dolga in paisirati špalir buršev s palicami, ki posebno ob takih prilikah rade delujejo, ni ravno prijetno. Uvideli so to Italijani, vedeli si tudi pomagati prav po laško. Počil je prvi strel, strel v avli, na nemške dijake! Na mah se je začel razgrinjati krog okoli Italijanov, ki so si na ta način hoteli pridobiti prost izhod. Sledilo je še več strelov. Italijani so se razkropili med velikansko paniko na vse strani, a kar si jih je priborilo pot do izhoda z revolverjem, je sprejela policija v svoje roke. Zgodilo se je, da je policija stopila v a v o l o, kjer ima dolocati po zadnjih rektorjevih izjavah samo on. Strelji so padali posamič, bili so večinoma ostri strelji,

ki so zapustili svoje sledove po stenah in stropu in kroglo so se zarile tudi v burševsko meso. Koliko strelov je bilo v celoti, se ne ve, po menjem mnenju okoli deset. Italijani, kateri so se bali, da ne pridejo policiji v roke, so pometali orlo, pa magari tudi na vsečiliščih teh. Zadnje izjave vlade, rektorja, jih niso zadovoljile, zato so podali prejšnji teden rektorju izjavo, da ne morejo garantirati za red na vsečilišču. Danes so nastopili prvič na vsečilišču, med tem, ko so se prej omejevali le na parlament in naučno ministrstvo. Bilo je danes med 9. in 10. uro, ko so prišli Lahij v sklenjenih vrstah na vsečilišče ter zasedli kot v desni ladji avle, tako da so bili od dveh strani varni, po številu okoli 150. Bili so še dovolj mirni, a za burše je že to dovolj, da si kdo drzne, nastopiti ostentativno v tolikem stevilu. Nemški dijaki ob tem času ni nikoli dosti v avli, posebno še v pondeljek, kajti ti ljudje misijo, da je officialni dan za pretepe sloboda. Letali so med predavanji od dvorane do dvorane ter klicali med poslušatelje: »Die Italiener sind da! »Deutsche heraus, wir sind in kolossal Minderheit!« itd. Zbralo se je tako kmalu po 10 uri toliko buršev, da so bili v dvakratni večini nad Lahij. Zapeli so »Vahtarc«, Lahij Garibaldi jevno himno in boj je bil neizogiben. Nato so naskočili burši peščico Lahov dvakrat zaporedoma s palicami, a bili dvakrat odbiti. Nato par krvavih glav, zlomljenih palic, Garibaldi jevna in druge take stvari, ki so običajne po pretepih, posebno pri nas. Ničesar ni misil, da bo kaj hujšega. Burši se pologoma zopet začeno pripravljati na naskok, da porinje Italijane vun, kajti na ta način tijudje navadno rešujejo nemški značaj dunajske univerze. Naskok se je izvršil od dveh strani, nastal je pretep, kakršen je značilen za nemško kulturo. Priponiti je, da Italijani niso nikdar napadali, ampak se le branili. Iz tegobojne marsikde ne bi bil odšel zdrav, kajti pot do izhoda je od tod dolga in paisirati špalir buršev s palicami, ki posebno ob takih prilikah rade delujejo, ni ravno prijetno. Uvideli so to Italijani, vedeli si tudi pomagati prav po laško. Počil je prvi strel, strel v avli, na nemške dijake! Na mah se je začel razgrinjati krog okoli Italijanov, ki so si na ta način hoteli pridobiti prost izhod. Sledilo je še več strelov. Italijani so se razkropili med velikansko paniko na vse strani, a kar si jih je priborilo pot do izhoda z revolverjem, je sprejela policija v svoje roke. Zgodilo se je, da je policija stopila v a v o l o, kjer ima dolocati po zadnjih rektorjevih izjavah samo on. Strelji so padali posamič, bili so večinoma ostri strelji,

Tako se je zgodil slučaj, da so pokali v hramih vede in znanosti revolverji, ko je policija stopila na vsečilišča tla, da aretira one, ki bi bili čisto gotovo žrtve nemške podivjanosti, da se niso branili z revolverji. Kaj so dosegli Lahij? Odgovor je težak in če niso ničesar dosegli, objubujejo, da pridejo zopet. Taka taktika ni prava in za nas pride v poštov le to, da se učimo, kako bi moralni mi nastopiti za svoje pravice. Take demonstracije škodijo celi stvari, mi pa moramo ubrati druge strune in to prav kmalu, ker je za nas Slovence in naše vsečilišče važno tudi italijansko vsečiliščo vprašanje.

Dijaški izgredi.

D u n a j , 23. novembra. Italijanski dijaki pojasnjujejo današnje dogodke na vsečilišču v posebni tiskovini, kjer pravijo, da so Italijani bili popolnoma mirni, dokler jih niso nemški dijaki sirovilo žalili, dejansko napadli. Tudi prvi strelji so padli od nemške strani, za kar sta dokaz dva italijanska dijaka, ki sta bila obstrelnjena. Nemci hočejo seveda imeti sočutje na svoji strani, zato se predstavljajo za napadene. Umetno razburjenje se je brž zaneslo v nemške parlamentarne kroge, in že opoldne je bil na vsečilišču nemški minister dr. Schreiner, ta agitator za nemško bojno organizacijo. Minister je ogorčeno protestiral pri rektorju, in rektor mu je brž obljudil, da zadene italijanske dijake občutna kazeno. Baje jih bodo mnogo izključili. (Podrobnosti so razvidne iz današnjega dopisa z Dunaja. (Opomba uredništva).

Za vsej za nekaj časa izgubljen, če ne za vedno, je ugibala gospa pl. Petterg. Izpustila ga ne bom in njeve ljubezni ne morem z nikomur deliti. Če razodenem Anici resnicu, me bo sicer pahnila od sebe in me zaničevala, a kaj za to, ko pa mi ostane on, ki ga ljubi moja duša nadvse. Prej ali slej bo Anica vendar izvedela, kaj je bilo in kar še bo, in tedaj bo neskončno nesrečna. In za vse življenje. Med tem, ko bo kmalu prebolela, če se razdare njena zaročna že zdaj. Še hvaležna mi bo poznane.

Gospa pl. Petterg je globoko zavila sapa in ravno hotela izreči odločilne besede, ko je Anica povzdignila k njej svoje globoke, tajinstvene oči. Pogled v to oko je pretresel gospo pl. Petterg. Ljuto se je branila vplivu tega pogleda, a ni se mu mogla odturniti. Beseda ji je zastala v grlu.

»Kaj ste mi hoteli reči o mojem ženinu?« je vprašala Anica, zrocen prestano gospo pl. Petterg. Petterg v oči. »Nekaj ste začeli priporočevati, a ste naenkrat utihnili.«

»O — nič, nič,« je hlastno odgovorila gospa pl. Petterg. »Malo sem vas hotela podražiti. Nisem še videla tako srečne neveste. Sicer pa veste, da včasih malo norim.«

(Dalej prihodnjih.)

Dunaj, 23. novembra. V parlamentarnih krogih so mnjenja, da je uspeh včerajnjega ministrskega sveta dokaz, da vladi vsled političnega razmerja s Srbijo ni mnogo na tem, da bi se trgovinska pogodba s Srbijo pravočasno rešila. Zaradi tega že agrarni poslanec izjavlja, da ne bodo pripustili, da bi se v prihodnjem državnozborskem zasedanju razpravljalo o srbski trgovinski pogodbi. Potemkam ni dosti upanja, da bi se trgovinska pogodba s Srbijo dognala parlamentarno do 31. decembra t. l. Pač pa agitirajo v parlamentarnih krogih za to, naj bi se dovolil vladi pooblastilni zakon, s katerim bi mogla dognati trgovinsko pogodbo provizorno do spomladni. Nemški agrarci iz Češke pa tudi o začasnom podaljšanju srbске trgovinske pogodbe nočjo ničesar slišati. — V skupnem ministrskem svetu so se določile tudi instrukcije za podaljšanje trgovinske pogodbe z Rumunsko. Upati je, da se sporazumljenje doseže v prav kratkem času. Sklenilo se je tudi, sporočiti turški vladi, da si pokvari gmotne in finančne ugodnosti, ki bi se ji sedaj priznale, ako ne poneha bojkot proti avstro-ogrskemu blagu.

Akcija hrvaških poslancev.

Dunaj, 23. novembra. V imenu hrvaško-srbske koalicije sta prisla danes na Dunaj hrvaška poslanca budimpeštanskega državnega zbora Milan Roje in Zagorac, da sta se posvetovala s hrvaškimi poslanci dunajskega parlamenta dr. Laganjo, Biskupinjem, dr. Baljakom in Vukovićem o enotnem postopanju hrvaških poslancev obeli parlamentov, posebno glede debate o aneksiji Bosne in Hercegovine. Na konferenci se je sklenilo, da se bo pri tej prilikli postopalo sporazumno z vsemi jugoslovenskimi poslanci. V tem smislu so se izrekli vsi poslanci za solidarnost s Slovenci in Srbi.

Dogodki na Balkanu.

Nemiri v Sandžaku.

Sarajevo, 23. novembra. Odkar je odšlo avstro-ogrsko vojaštvu iz Novega pazarja, narašča silno napetost med moředanskim in srbskim prebivalstvom. Zadnje dni so se prigordili v Plevlju resni spopadi. Povod so dali mohamedani, ki so na svojem shodu zahtevali, naj se srbske šole odpravijo ter se naj označba »srbsko« spremeni v slovensko - turško. Pri spopadu so pokali revolverji. Posredovati so morali vojaki. — Iz Plevlja je došla vest, da so črnogorske in srbske čete že prekoracle meje Sandžaka. Moředansko prebivalstvo pripravlja vsled tega prošnjo na avstro-ogrsko vladu, naj zopet zasede Novi pazar, ker nima upanja, da bi ga turško vojsko moglo braniti pred vstašo.

Bojkot proti Avstro - Ogrski na Turškem.

Dunaj, 23. novembra. Avstrijska vlada še vedno ni dobila iz Turčije odgovora zaradi bojkota proti avstro-ogrskemu blagu. Minister baron Aehrenthal je naznanil v skupni ministriški konferenci, da si naša monarhija lojalno prizadeva, da bi turški vladi v vsakem oziru ustregla. Prilika za to se bo ponudila pri nameranem povisjanju carine na Turškem, pri kapitulacijah in pri državnofinančnih vprašanjih. Pri teh prilikah bo Avstrija zavzela napram Turčiji prijazno stališče, sedve le pod pogojem, da izda Turčija takoj vse odredbe, da prenehava bojkot. Ako bi se pa bojkot nadaljeval, bila bi monarhija primorana, da storii proti Turčiji resne korake. Prvi korak v tem oziru bi bil, da bi Lloydove parnike spremljale avstro-ogrsko vojne ladje.

Rim, 23. novembra. Italijanska trgovina se okorišča z bojkotom na Turškem, in sploh v Orientu. Kraljevi trgovinski muzeji v Benetkah je opozoril na to trgovski svet, nakar je takoj odšlo mnogo italijanskih trgovskih potnikov z uradnimi pripomočnimi pismi v Orient.

Srbija in Črna gora.

Cetinje, 23. novembra. Srbski minister Milanović, ki bi moral priti danes v Cetinje, je bil nenadoma poklican nazaj v Belgrad. Vzrok je pač ta, ker je knez Nikola zbolel za influenco ter ne more nikogar sprejeti.

Srbski protest proti Avstro - Ogrski.

Belgrad, 23. novembra. Srbska vlada je poslala velesilan protest, v katerem jih opozarja, kako zbira Avstro - Ogrska svoje vojaštvu ob srbskih mejah. Srbska vlada izjavlja nadalje v protestu, da so velesele ob Srbiji zahtevale, naj umakne svoje vojaštvu od meje, dočim Avstro - Ogrska neprestano pošilja nove vojaške oddelke na mejo. Zato mora Srbija odkloniti vsako odgovornost, ako bi prišlo do konflikta.

Londonški balkanski odbor za

Srbija.

Belgrad, 23. novembra. Predsednik balkanskega odbora v Londonu Buxton je prišel v Belgrad ter imel daljša posvetovanja s sekcijskim načelnikom Spalajkovićem in s predsednikom srbskega odbora za narodno obrambo. Buxton je prinesel odboru 100.000 frankov.

Pobratimstvo med črnogorskimi in turškimi častniki.

Cetinje, 23. novembra. Častniki turške garnizije v Skadru so prišli v Cetinje na obisk črnogorskih tovarišev. Črnogorski častniki so priredili turškim tovarišem banket, na katerem so se govorile z obeh strani napitnice za pobratimstvo. Kmalu vrnejo črnogorski častniki obisk v Skadru.

Bolgarsko - turška pogajanja.

Sofija, 23. novembra. Ker se je začel turški bojkot obračati tudi proti bolgarskim ladjam, so v vladnih krogih za to, da se pogajanja s Turčijo nadaljujejo le tedaj, ako bojkot poneha.

Perzija ne dobi ustave.

London, 23. novembra. Jutri se prečita v vseh perzijskih moježah šahova proklamacija, ki pravi: »Oblijubili smo, da sklicemo parlament na dan 14. novembra. Toda ker so ljudski zastopniki izjavili, da ne marajo ustave, in ker je tudi ljudstvo prosilo, naj se parlament ne skliče, smo sklenili, ugoditi tem željam. Nadalje pravi proklamacija, da se parlament sploh ne skliče več. Tako šahovo postopanje smatrajo v Londonu in v Petrogradu za žalitev Anglie in Rusije. Bati se je resnih posledic.

Naša bodočnost.

III.

Naše izgube vsled izseljevanja so izredno velike in nam v razvoju, kakor tudi v rasti mase silno škodujejo. Navadno se izseljujejo boljši, podjetnejši ljudje in kar se jih ne povrne domov, se vsaj v drugi generaciji zanesljivo potope v tujem morju.

Izseljevanje je ali trajno ali začasno. Navadno ljudje sami ne vedo, če gredo v tujino za vedno ali samo za nekaj časa. Doslej so se tisti, ki so se izseljevali v Ameriko, vsaj večinoma vračali domov, moški bolj kakor ženske, oženjenici bolj kakor sameci, posestniki bolj delave. Računati na vrnitev se sme povprek samo pri tistih, ki so zapustili doma posestvo, ženo in otroke. Tisti, ki so se v Ameriki oženili, se malokdaj vračajo, kvečjemu če imajo doma posestvo. Tudi delavec nič ne miče, da bi zapustil delželo obilnih zaslukov in se vrnil v domovino, kjer ga čaka samo grenak kruh.

Sentimentalno apeliranje, naj se Slovenci ne nasele za stalno v tujini, marveč naj se vračajo domov, je samo naivno.

Vzrok izseljevanju so vedno edinole gospodarske razmere. Svoj čas je dajala Nemčija med vsemi državami največ izseljevalec, čim je postala industrialna država, je izseljevanje skoro ponehalo. Kadar ima človek doma dovolj kruha, ne sili v tujino. Če hočemo ustaviti izseljevanje, je treba zboljšati gospodarske razmere. Kriva je teh razmer največ država, ki je južne dežele vedno načeloma zanemarjala in zatirala, da bi obogatelo nemško pleme, Slovenci in Hrvatje pa ostali molzne kravice nemšta, deloma pa smo krivi tudi sami, ker silijo naši izobraženci le v uradniško karriere, ker v obče nimamo tiste eneržije, podjetnosti, delavnosti in vztrajnosti, ki jo je treba, če si hočemo vstavriti svojo industrijo in veletrgovino. Zamudili smo s tem silno mnogo, tudi marsikaj takega, kar se ne da popraviti. V tem pomanjkanju zadostnega zasluka, ki ga more dati samo industrija in nikdar kmetija, tiči tudi vzrok izseljevanju. Sicer je to v zadnjih dveh letih vsled gospodarskih kriz v Ameriki prenehalo, a le začasno. Ni dvoma, da se bodo z izvolitvijo novega prezidenta gospodarske razmere v Ameriki zopet konsolidirale — v tistem hipu bomo tudi videli, da bodo ljudje zopet kar trumoma drli v Ameriko.

Tistimi, ki se selijo na Nemško in na Gorenje Štajersko, nič družače, kakor s tistimi, ki se selijo v Ameriko.

Casih se je pisalo, da je izseljevanje velika korist za nas, češ, da pošiljajo ljudje milijone domov. Resnica je, da so ameriški prihranki resili marsikako dolensko kmetijo, da ni prišla na buben. Lepe milijone so že naši ljudje prišedili v Ameriki, ali s splošnega stališča sodeč se mora vendar reči, da je naša izselniška bilanca silno pasivna. Vsak, kdor gre v tujino, vzame neki delež slovenskega narodnega premoženja s seboj in vesta denar je izgubljen. Izmed tistih, ki so kot delavske moči, torej kot premoženje stvarajoče mo-

či za nas bodisi le za nekaj časa ali za vedno izgubljeni, jih je le nekaj, ki pošiljajo denar domov, namreč prebitke svojega zasluka in še kar so pristradali. To pa gotovo ne znaša toliko, kolikor bi bile mogle tiste izgubljene delavske moči pri nas z enakim delom ustvariti premoženje. Če potem še upoštevamo efektivno trajno izgubo na človeškem življenju in delavni moči, je čisto gotovo, da je naša izselniška bilanca pasivna.

Ker je naloga slovenske politike varovati koristi celega naroda in varovati zlasti razvoj in pomozitev naroda, je treba, da posvetijo vse slovenske stranke izseljevanju največjo pozornost. Siloma se izseljevanje ne da utesniti. Zato je pred vsem skrbeti, da dobe ljudje do m dovolj zadostnega zasluka. Na eni strani je torej storiti kar je mogoče, da ljudje ne bodo bežali s kmetije oziroma si mogli pridobiti lastno posestvo, na drugi strani je treba pospeševati razvoj slovenske industrije.

Nadalje pa je treba skrbeti; da se ne bodo ljudje, kar se jih bo že selilo, kar izgubljali. Treba je organizacije, ki bo regulirala izseljevanje. Tistim, ki hočejo na kmetiji ostati, je treba omogočiti, da se naselje v krajih, na katerim ima celokupen slovenski narod interes, v krajih, kjer se utrdi z njimi moč slovenstva. Kdor bi ustvaril organizacijo, ki bi sistematično naseljeval kmetske in mestne ljudi na mejah in v krajih, kjer preti slov. narodnost nevarnost, bi bil eden največji dobrtnikov slovenskega naroda.

O skribi za tiste, ki se presele v Ameriko in na Nemško, bomo še pozneje govorili.

Demonstracije pred sodiščem, »Sramota za Šiško, da ima takega župana...!«

Ces. kr. državno pravdinstvo v Ljubljani je vložilo pri za presojo te kazenske reči pristojnem c. kr. deželnem kot sodečem sodišču v Ljubljani proti Ani Boltavzar, rojeni v Trstu dne 21. februarja 1875, katoliške vere, soprogi mestnega računskega asistenta, stanujoči v Šiški, nekaznovani, o tožbo:

Ana Boltavzar je dne 27. septembra 1908 v Spodnji Šiški: 1. povodom arretacije Blaža Pirnatove več ljudi zoper c. kr. orožniško patrolo nagovarjala, da bi se zoperstavili, rekoč: »fantje, dajte jih in iztrgajte jim iz rok arretiranega«; 2. imenovanom c. kr. orožniško patrolo in občinskega predstojnika Jakoba Burgerja, ki je izvrševanje svojo službo podpiral orožnike, razdalila z besedami: »fej, orožniki, sedaj se gred ze zopet za Nemce potegovat« in sramota za Šiško, da ima takega župana, da pusti Slovence arretirati. — Zakrivila je ad 1. pregrešek rabuke po § 279. k. z., ad 2. prestopek zoper javne naprave in naredbe po § 312. k. z. in se naj kaznuje po § 278. k. z. z ozirom na 267. k. z.

Razlogi: Dne 27. septembra 1908 popoldne je v Zgornji Šiški več ljudi naskočilo nekaj podčastnikov 27. pešpolka. Vojaki so se umaknili v neko gostilno, zunaj pa se je nabrašla velika množica, ki je živila in kričala. Moralna je priti orožniška patrola, kje je množico razgnala in v jakem osvobodila. Pri tem je bil Blaž Pirnat arretiran. Ko so ga orožniki tirali proti Ljubljani, je obdolženka zaklicala šišenskemu županu Jakobu Burgerju, ki je uradno podpiral orožnike, naj ukaže, da arretovane izpuste. Seveda se jih ni ugodilo. To je tako razgototilo, da je potem storila v obtožbenem tenorju navedeni dejanja. Vse to je dogранo po orožniškem poročilu. Obtožba je torek ponovljena.

(§ 279. — Pregreška rabuke postane kriv, kdor zoper kako osebo v § 68. imenovanih oseb (uradne osebe), kadar kako gospokino povelje spolnjuje, ali svoj urad ali svojo službo opravlja, in ljudi nagovarja, da bi mu pomagali, ali da bi se zoperstavili. Kazen je hud zapor od enega do šestih mesecev).

Zagovornik obtoženkin dr. Tekavčič je pri obraznavi, vršeči se dne 26. oktobra pred c. kr. deželnim sodiščem, predlagal, da se obraznavata preloži, ker so bile za ta dan klicane samo obtežilne priče, ne pa tudi razremenilne.

Obtoženka, ki do obraznavne ni bila zaslišana, je odločno zanikala, da bi bila pozivala fante proti orožniki, rezilka pa je, da je župan Burger dne 26. oktobra izrecno poudarjal, da ga je neka ženska hudo razdalila (Zaslišan kot priča je župan Burger dne 26. oktobra izrecno poudarjal, da ga obtoženka nič razdalila! — Poroč.), da mu je rekla, da je sramota, da imajo takega župana, ni pa pravil, da je dotična ženska ali sploh kdov poval fante, naj iztrgajo arretiranca iz rok orožnikov!»

Kot priča zaslišani šišenski župan Burger je izpovedal, kakor je bil čutiti in videti iz vsega njego-

vega vedenja, z nekim posebnim do padajenjem nad svojo lastno izvedbo, za obtoženko zelo obtežilno, bil je pravzaprav edina priča, ki je vse vedela, vse slišala, vse ovadila. Slišal je vse, kar je navedenega v obtožnici, celo še nekaj več, da je klicala orožnikom tudi: »Preklete svinje, žandarji! Pojte strani! Zanimal je pa je, da bi bila obtoženka razdalila njega samega. Izpovedal je, da je bil pri Ančniku navzoč kot župan, zanimal je, da bi bil gologlav, in potrdil, da so vpile ženske, kakor bi pure gnali.

Kot priča zaslišani orožniki Šprajcar, Vivoda in Fink ne morejo ničesar izpovedati o obtožnici, ker niso slišali ničesar, pač pa potrdijo vsi, da je bilo vpletje splošno.

Orožniška ovdaba izrecno pravi, da je celo stvar naznani orozništvu župan Burger.

Obraznavna se je preložila v svrno zaslišanja novih prič.

Po preiskovalnem sodniku zaslišane priče so izpovedale sledče:

Franc Mikuš, jetniški paznik: Slišal sem, kako je proti nam rekla, da je sramota za Šiško, da ima takega župana, ki ščiti vojake, Šiškarje pa daje zapirati.

V moji navzočnosti ni nobenih drugih besedi izgovorila, osobito ni pozvala fantov, da naj aretiranca oroznikom iztrgajo.

Jaz sem stal z Boltavzerjevom skupaj tako dolgo, da je bil aretiranec že pri Kržicu, gotovo 150 korakov od nas naprej. Jaz sem šel proč, ona pa je ostala na cesti. Kaj se je potem zgodilo, ne vem.

Franc Rupnik, užitinski uradnik: Bil sem v Mikulevi družbi in se sklicujem na njegovo izpovedbo. Zupana Burgerja sem videl, ko je stopil čez prag — bilo je to po arretaciji — Ančnikove gostilne. Čez nekaj časa pa se je vrnil v gostilno nazaj. Cisto blizu nas in zato tudi blizu Ane Boltavzerjeve so bili orozniki, med njimi stražniki Kopitzki, ki bi bil gotovo uradno postopal, če bi kdo pozival fant, da naj iztrgajo Pernata iz rok oroznikov.

Anton Ojster, železniški sprevidnik: Ko je bil Pirnat aretiran, sem stal pri Reininghausu in slišal, ko so ljudje klicali: »Pfui! Skandal!« Ane Boltavzerjeve nisem videl.

Jože Šivec, mizarški mojster: Stal sem pri Ani Boltavzerjevi in sem videl, kako je ta stopila na prag Ančnikove gostilne z županom in rečala: »Fantje, dajte jih in iztrgajte jim iz rok arretiranega!«

Boltavzerjeva je stopila zoper k nam in bi moral slišati, če bi res bil kaže k drugemu proti županu ali kaj klicala.

Tudi stražniki Kopitzki je bil v njeni bližini in ni slišal drugega.

redi ceste, kakih 20 korakov od njega. Nisem videl, da bi bila šla obtoženka županu. Potem sva odšla z Rupnikom v Moharjevem gostilno, iz katere sva takoj nato videla Boltavzarjevo mimo.

Predsednik obtoženki: Kaj ste pa delali pred Ančnikom?

Obtoženka: Gledat sem šla, ko sem slišala vrišč.

Priča potrdi, da obtoženka besed: „Dajte jim ga vzeti itd.“ ni govorila, pač pa da je neki hlapac kličal nekaj podobnega.

Fran Rupnik izpove enako, kakor prva priča. Slišal je tudi besede: „Sramota za Šiško, da ima takega župana!“ Drugega ni slišal, čeprav je bil vedno v njeni bližini.

Predsednik: Kaj pa je odgovoril gospod župan?

Priča: Tega nisem slišal.

Dr. Kremžar: Ali župan pravi, da je obtoženka vpila. Torej bi jo bili morali tudi vi slišati. Ali poznate ujeni glas?

Priča: Seveda ga poznam, saj sem skoraj vsak dan pri nji. Slišal nisem nič.

Josip Špindler ponovi svojo izpovedbo, kakor v predpreiskavi.

Fani Jenko je slišala, ko je obtoženka rekla županu: „Sramota za Šiško, da ima takega župana...!“ Župan je tedaj stal pred pragom, obtoženka pa je stopila hitro preden, priča pa je stala takoj zraven. Ko je to izrekla se je obrnila in odšla takoj domov. Priča odločno potrdi, da obtoženka kaj drugega ni rekla.

Predsednik: No, ali slišite, gospod župan?

Burger kaže, kako je on stal in kako obtoženka.

Antonija Požun ponovi svojo prvo izpovedbo.

Fran Grkman pove, da je bil z županom pri Ančniku „pod velbom“. Ko je slišal vrišč zunaj, je šel župan ven, priča pa za njim in je le trenutek pogledal na cesto ter se potem vrnil pod velb. Potem ponovni svojo izpovedbo, da je župan prišel nazaj, povedal, da ga je neka ženska hudorazčilila, da jo bo naznani. Priča se spomni, da je župan izreklo enkrat ime Jesih.

Karel Koppitz, orožniški stražmojster, odgovori najprej na nemško predsednikovo vprašanje nemško, potem pa odgovarja slovensko. Obtoženke ni videl. Inkriminiranih nima slišal. Župana je videl in govoril z njim.

Predsednik: Ali je župan postal tedaj uradno?

Priča: Čez teden dni, ko je ovadil obtoženku, je rekla, da je bil tedaj v službi. Tedaj je povedal, da mu je obtoženka rekla: „Sramota za Šiško, da ima takega župana,“ in tedaj mi je rekla, da je on priča za to.

Priča Mikuš pove, da je bil priča Koppitz tedaj prav blizu obtoženke. Če bi bila kričala, bi jo bil moral slišati.

Predsednik: Zakaj je pa ovadil obtoženko šele čez en teden?

Priča: Tega mi ni nič povedal.

Anton Ojster obtoženke ni videl. Kričalo je vse, posebno je neki hlapac kričal, „spustite ga.“

Antonija Tonich, gostilničarka pri Kankertu je slišala krik, a da bi bila obtoženka kričala, ne more reči.

Predsednik prečita nato poročilo šišenskega županstva (podpisani je podžupan) o dosedanjem dobrem glasu obtoženkinem. Ima edino napako, da je zelo ljubosumnata, kar jo je zavedlo, da je razčilila neko žensko in je bila vsled tega kaznovana z 20 K globe.

Dr. Kremžar: Visoki senat!

Gospod župan Burger nam je dvakrat pod prisego potrdil, da je obtoženka klicala fantom, da naj iztrgajo arretiranega Pirnata orožnikom. Danes je tu več prič, ki teh besed niso slišale.

Prav odločno izključuje pa te besede samo priča Jenko, drugi priče sicer povedo, da so bile zraven, a odločno ne izključuje inkriminiranih besed nobena druga priča. Ali tudi ta priča ne izključuje docela možnosti, da bi ji bila obtoženka izrekla one besede.

Prav namreč, da je rayno pritekla zraven, ko je obtoženka izrekla besede: „Sramota za Šiško, da ima takega župana,“ ostale besede pa je obtoženka mogoče izgovorila par trenotkov prej. Če se uvažuje to, izgubi izpovedba Jenkove precej. Uvaževati je treba to, da je priča Burger ugledna oseba, župan, kateremu je vsa občina s tem izka-

zala svoje zaupanje. Če tako odlična oseba potrdi nekaj, potem moramo to smatrati za dokazano. Predlagam, da sod še na podlagi izpovedbe župana Burgerja spožna obtoženko krivo pregreška po § 274.

Zupan je tudi potrdil, da je obtoženka zaklicala orožnikom „fej“ in jih s tem razčilila, ko so opravljali svojo službo in s tem zakrivila prestopok v zmislu § 312.

Kar se tiče župana, kateremu naj bi bila rekla: „Sramota za Šiško, da ima takega župana.“ pa ne morem to smatrati za žalitev v zmislu § 312, ker župan sam ni mogel izjaviti, da je tedaj nastopal kot župan, vsled česar predlagam, da se obtoženka oprosti tega prestopka.

Dr. Tekavčič: Obtožba se je izkazala kot popolnoma neutemeljena. Rodila se je iz nepremisljene ovadbe, kakor pravi državni pravnik, odličnega in uglednega gospoda župana Burgerja. Ne bom pravil da nima župan Burger v svoji občini nikakega zaupanja, da je skrajno nepremisljen, pač pa moramo način, kako je pričal ta odlični in ugledni g. župan, obsojati vse. Vsi stojimo pod vtisom, da je župan Burger ovadil obtoženku vsled notice v „Sl. Nar.“, v kateri je bil povedano, da so mu šišenske dame brale levite. Radi tega je bil silno jezen, češ, ker so ga ženske zasramovali, in pod tem vtisom je šel teden pozneje k orožnikom in ovadil obtoženko. Povedal ni tamkaj samo, da je obtoženka izrekla samo besede: „Sramota za Šiško, ker ima takega župana!“, temveč je tudi stvar še raztegnil, češ, da je tudi hujšala fante na orožnike. In ko ga je stražmojster vprašal, kdo je priča, je pristavil: „Priča sem jaz.“ Druge priče ni mogel navesti nobene. Danes je prišel v nasprotje sam s seboj in z vsemi drugimi pričami. On je edina priča, ki ne ve, da mu je obtoženka rekla: „Sramota za Šiško, da ima takega župana,“ vse druge priče pa veda to, dasiravno so bile 20 korakov oddaljene. Vse priče vedo to, samo župan ne. In ni mogče, da ne bi bil slišal tega, saj je čez teden dan sam pravil orožnikom. Priča Grkman je tudi potrdil, da mu je prišel nazaj v gostilno takoj začel tožiti, da ga je neka ženska hudo razčilila, ni pa reklo, da bi bila obtoženka hujšala množico proti orožnikom. To je potem dokaz, kako ne zanesljive je ta priča. Pri zadnji obravnavi je tudi izpovedal, da je obtoženka zaklicala orožnikom „svinje“, Danes je reklo, da besede „svinje“ ni slišal. Čudno je res, da ta odlična in ugledna priča od dne do dne, od ure do ure govori drugače.

Dokazano je, da je ta izpoved objektivno kriča. Ali je tudi subjektivno kriča, to preiskavati ni moja stvar, temveč spada v delokrog javnega obtožitelja, preiskati, ali so podani podatki, da se pod prisego ni govorila resnica! (To se pravi: zagovornik je pozval državnega pravnika, naj uvede proti odličnemu in uglednemu g. Jakobu Burgerju, županu v Sp. Šiški, preiskava radi hudo delstva krije prisegje. — Poroč.) Zaslišani so bili tuji orožniki, ki so bili za lico mesta, potrdili so, da je vse vplilo, slišali so klic „sramota“, a da bi bila obtoženka klicala očitane ji besede, niso mogli potrditi. Tudi stražmojster Koppitz je bil v njeni najbližji bližini, pa ni slišal teh besed. Upoštevati je treba izpovedbo priče Rupnika, ki je videl, da je bil župan brez klobuka, izpovedbo priče Sirca, mizarskega mojstra, uglednega moža, da je govorila županu v obraz, ne pa množico. Že to, da je nahrulila, akrabim ta izraz, župana v lice, ne pa govorila proti množici, je dokaz, da se tu ne more uporabiti § 279, v katerem je govor o pozivu na možico. Priča je bil tako blizu nje, da bi jo moral slišati, če bi bila v resnicu zaklicala one besede, ker jo pozna tudi po glasu. Isto je potrdila tudi priča Jenko, ki je bila celo čas zraven, da je govorila samo proti županu, in ko je oštela župana, takoj odšla proti cerkvi.

Iz vsega tega je razvidno, da ne more biti niti govor o kaki rabuki. Glede drugega prestopka pa je župan Burger sam potrdil, da je bil v gostilni kot gost. Ker pa ne polagam nanj nikake važnosti, se tudi ne sklicujem nanj, pač pa na pričo Koppitzu, ki je izpovedal, da župan ni dajal nikakih povelj, temveč je prišel le radovednost past, kakor vse drugi, in je šel potem, ko je bil končan konflikt z Boltavzarjevo, nazaj v gostilno.

Z mirno vestjo torej prepričam usodo svoje klijentinje v roke visokega sodišča.

Po kratkem posvetovanju proglaši predsednik razsodbo, po kateri se Ana Boltavzar v zmislu § 259, 3. k. p. r. opriesti obtoženka, da je hujšala množico na orožnike ter razčilila župana Burgerja, ko je pod-

piral orožnike v izvrševanju njihove službe.

Razlogi: Obtožba se opira samo na izpovedbo priče Burgerja, a ta ni taka, da bi sodišče moglo izreči odsodo. Tej priči stoji nasproti izpovedba priče Jenkove, ki je bila cel čas zraven, pa ni slišala drugega, kakor besede: „Sramota za Šiško, da ima takega župana!“ Ze zato je izpovedba priče Burgerja omajana, še bolj pa po izpovedbi priči Šivca in Koppitza. Župan je povedal te besede priči Koppitzu sam, slišala sta jih Šivca in Jenkova, župan pa je tu izpovedal, da jih ni izgovorila. Franc Grkman je tudi povedal, kako je župan takoj, ko je prišel nazaj v gostilno, tožil, da ga je neka ženska razčilila, in Koppitzu je ravno župan Jakob Burger naveljal ta beseda, in ko ga je ta vprašala, če ima priče za to, mu je reklo: „Jaz sem priča.“ Sodišče se je prepričalo, da je izpovedba župana Jakoba Burgerja nerazumljiva.

Kako je že rekla ga. Boltavzara? Ali ne tako le: „Sramota za Šiško, da ima takega župana!“

Protidemostracije pred sodiščem.

C. kr. deželnega vlada si je menda stavila eno glavnih nalog, da vsemi mogočimi sredstvami skuša nagajati našenim listu. Ker s konfiskacijami ni dosegla in tudi ne bo dosegla ničesar, segla je nekoliko nižje ter izvlekle na dan zastareli § 17 zastarelega tiskovnega zakona in jaha sedaj danzadnem v tem tega potrežljivega oslička, menjec, da nam zamaši usta s tem, da ovaja vsaj vsak teden parkrat vodjo naše tiskarne radi „prezgodnjega raznašanja“. No, no! „Jedes Tierchen hat sein Pläsirchen“, naj jim bo, mi pa ostanemo, kakor smo bili!

Ovadba pravi, da je raznašalec „Slov. Naroda“, Franc Štaut, tiskarski vajenc, ki odnaša dolžnostni izvod lista c. kr. državnemu pravništvu, dne 9. novembra, noseč dolžnosti izvod državnemu pravništvu, med potoma oddal deset izvodov „Slovenskega Naroda“ v trafiki Blažna na Dunajskih cestih, potem en izvod pri peku Žagarju in morda tudi pri „figovcu“.

Obtoženec, vodja tiskarne, Ignac Verbajs izpove: Sem odgovorni tiskar „Narodne tiskarne“. Vem, da nosi soobtoženi Štaut dolžnostni izvod na državno pravništvu. V cenzuro se oddasta predpisana izvoda vedno okrog 3/5. popoldne. Dasi sem mnenja, že kot 15 let poslujoči faktor „Narodne tiskarne“, da se sme z raznašanjem oziroma razpošiljanjem lista pričet takoj, ko odideta raznašalca dolžnostnih izvodov iz tiskarne, navajam, da se v naši tiskarni držimo redno tega, da se list odda v raznašanje kakih 7 do 10 minut pozneje. Vse to pa radi tega, ker me je enkrat policijski svetnik v dogovoru to naročil. Odločno ugovarjam, da bi bil dal jaz ali kdo drug soobtožencu Štautu sploh kako naročilo, da naj pred oddajo dolžnostnega izvoda list razdajati. Kar je naredil, je naredil sploh na svojo roko, in sem o celi zadevi izvedel iz ovadbe.

Franc Štaut prizna, da je noče dolžnostni izvod k državnemu pravništvu oddal list spotoma v Blaževi trafi, drugod lista ni oddal. Za prejšnje dejanje ni imel naročila.

Priča Iv. Okoren, 42 let star, policijski sluga pri c. kr. dež. predsedništvu, izpove: Dne 9. t. m. sem šel po ustremenem naročilu zaradi konfiskacije „Slov. Naroda“ tega dne k državnemu pravništvu in sem videl na Dunajskih cestih, da je prišel že delj časa mi kot odnašalec dolžnostnih izvodov znani obtoženec Štaut iz pekarije Žagarjeve na Dunajskih cestih. Šel je po levih strani Dunajskih cest v smeri proti Marije Terezije cesti. Ker sem šel precej zadej za njim, ne morem potrditi, da je vprašalo Schmidtu in krčmu k „Figovcu“, ker mi ga je vugal odnesel iz vida. Res pa je v hipu ravno tako, kakor da je izstopil iz hiše, šel čez Dunajsko cesto, in sem videl, da je šel naravnost v sodniško palačo. Prašat nisem šel v to krčmo, ker mi je bilo jasno, da je oddal že popred iztise v trafi na Dunajskih cestih, kakor mi je povedal načelnik policijskih agentov Kos. Že pred enim mescem sem doživel, da je drug odnašalec dolžnostnega izvoda oddal v Šešarkovi trafi v Selenburgovih ulicah spotoma „Slo. Narod“, ker sem že sam kupil številko.

Priča mora oditi, „ker moram spet gorjet“, to se pravi, čakat pred Narodno tiskarno raznašalcev.

Obtoženi Štaut vztraja pri svojem zagovoru, da ni oddal pri „Figovcu“.

Sodnik prečita izpovedbo priče Ivana Kosa, ki se sklicuje na ovadbo, v kateri pravi, da je videl Štauta oddali list v trafi, in da je šel tudi k Žagarju vprašati, ali je res prinesel „Narod“.

Josipina Žagar je izpovedala, da več let že dobiva „Narod“, a tisti

dan ga je dala res nekemu čitati, ali prinesel ga je navadni raznašalec, ne pa Štaut, ki je prišel samo po kruhu.

Neža Blaž je izpovedala, da je v resnici oddal Štaut 10 izvodov.

Funkcional državn. pravdinstva predlaga uporabo zakona in sicer glede obtoženca Ignaca Verbajsa, utelejajoč svoj predlog, da je odgovoren za svoje objekte in je kazniv, če tudi ne bi bilo dokazano, da je dal kako tozadovno naročilo. Obtoženec Štaut pa je zakril prestopek v smislu § 5 in 17.

Sodnik sodni tajnik Bulovec proglaši v zemljišču § 259, 3, o protistolnem razsodbcu, ker se v smislu § 17 tisk. zak. sme začeti z raznašanjem obenem, ko se odda dolžnostni izvod. Kraj oddaje pa je v smislu najvišje dolžobe v tem slučaju Narodna tiskarna, torej se sme obenem, ko se iz tiskarne odneseta dolžnostna izvoda, začeti z raznašanjem. Zato je bilo tudi obtoženca oprostiti.

Funkcional državnega pravdinstva priča prijavi vzklic.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. novembra.

Deželnozborska volitev v Ljubljani Iz merodajnih učiteljskih krogov smo prejeli sledeči dopis. Velečrščenja notica glede Jelenčeve kandidature za deželnih zborov ni točna in ne odgovarja povsem resnici. O tej kandidaturi se ni posvetovalo minuli četrtek ljubljansko učiteljstvo, pač pa predsedniki okrajnih učiteljskih društva na Kranjskem. Res se je izrazila pri tem posvetovanju želja, naj se ne kandidira Jelenec v splošni kuriji, naj ne stopi tu nasproti socialni demokraciji ravno ljudski učitelj in to posebno zaradi idrijskih razmer, zaradi idrijskega gledališča v Ljubljani tožni „Requiem“.

V nemškem gledališču straži Snoči se je pela v nemškem gledališču popularna opereta „Vesela vodovica“. Prejšnja leta je bilo pri predstavi te operete gledališče natlačeno polno. Pri snočni predstavi pa je bilo v parterju 20

za operne soliste in za moški zbor. Tako bodo letošnji "Zrinjski" sijajno opremljen, kakor ni bil še nikdar na slovenskem odru. Naslovno vlogo poje g. B. pl. Vulaković, soproga poje gdč. Ina Šipankova, hčerko ga L. Nordgartova, Juranića g. Fiala, Sulejmana pa g. Vlček. Sodelujejo tudi vsi ostali solisti opere.

V nedeljo popoldne Meškova "Mati", zvečer opera "Samson in Dalila".

† Krista Rückova. Iz Zagreba je došla vest, da je v tamšnji bolnišnici milosrdno po dolgi in težki bolezni dne 22. t. m. ob 12. opoldne umrla bivša prva igralka slovenskega gledališča v Ljubljani ter prva ljubimka hrvatskega kazališta v Zagrebu, gdč. Krista Rückova, starca jedva 29 let. Pokojnica je došla iz Plzni leta 1900 na naš oder ter si je s svojo nenavadno marljivostjo in nadarjenosti izredno naglo prisvojila polno znanje našega jezika v govoru in pisavi. Kot naša igralka se je pred vsem odlikovala z največjo vestnostjo in pridnostjo ter je bila v svojem delovanju uprav neumorna, tudi najtežih vlog nenasitna. Noben trud ji ni bil prevelik, dasi je bila šibka in bolelna, zelo malokrvna in zato sila nervozna. Nikdar ni zakrivila reperiorin težkoč, ker je v par dneh memorila tudi najdaljšo vlogo. Igrala je naivke, ljubimke, salonske dame in celo heroične uloge, vse jako simpatično, prisrčno in z nimerjenim realizmom. Imela je nežno vitko postavo, ljubeznični obrazek ter velike, zelo izrazite oči, poleg tega pa mehak, kako melodičen glas. Te zunanje prednosti so ji bistveno pomagale k velikim uspehom na našem odru. Izmed nebratih vlog tekom štirih sezona (1900–1903) naj navedemo le nekatere glavne: Melita ("Sappho" – 23. sept. 1900, ko je nastopila prvič v Ljubljani), Julita (Shakespeare), Sen kresne noči – Helena (Shakespeare), Hanica (Hauptmann), Devica Orleanska, Adrienna Leconvreur (Scribe), Zaza, Nema iz Portici (v operi), Vstajenje – Katja (Tolstoj), Monna Vanna (Maeterlinck), Marija Stuart, Madame Sans Gêne, Zosia (Karikature – Kisielewskiego), Nelly Rozier, Kolombina (Harlekin – dr. Lothar). Igrala je tudi vse glavne vloge v domačih izvirnih dramah. L. 1903 je bila angažovana v Zagrebu, kjer si je mahoma osvojila tudi hravatski jezik. Lani se je prehладila v Vojnovičevi tragediji "Smrt majke Jugovića" (Angjelina) iskalna je zdravja v toplicah, a končno je obležala doma, odkoder so jo prepeljali k usmiljenjam. Simpatični in marljivi umetnici ohranimo najlepši spomin! Pogreb bo jutri popoldne ob 1/4.

"Politično gospodarsko in izobraževalno društvo za vodmat-ski okraj" ima prijateljski sestanek jutri, v sredo ob 8. zvečer v gostilnički prostorih gospa Babnikove. Predaval bode gosp. Verovšek: "Kako sem se za turista likal". K obilni udeležbi vabi odbor.

30 milijonov v "Mestni hranilniči ljubljanski"! Pri "Mestni hranilniči ljubljanski" so hranilne vloge prekoračile danes višino 30 milijonov. S hranilničnega poslopja vidi vsled tega veselega dogodka narodna trobojnica.

Klub slovenskih akademikov naznanja vsem vabljencim damam in g. akademikom, da se vrši II. klubo-va prireditve sredo, dne 25. t. m. v mali čitalnični dvorani "Narodnega doma". Začetek točno ob 8. zvečer. Oblike promenadne.

Društvo c. kr. računskih uradnikov na Kranjskem je imelo v soboto dne 21. t. m. svoj redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen rač. asistent Makso Bradaška načelnikom, v odboru pa so se odpolali od uradnikov finančne uprave asistentje Karol Gruber, Ivan Pezdič ter Albin Zajec, od uradnikov politične uprave pa revident Henrik Czerny ter oficijal Hrman pl. Salamon in Ferdo Stendacher. Odstopivšemu dosedanjemu načeliku g. svetniku Adolfu Lungof se je izrekla zahvala na uspešnem delovanju. V proslavo cesarjevega jubileja je naklonilo društvo znesek 160 kron v dobrodelne namene in sicer dež. društvu v obrambo jetike na Kranjsko ter sekcijski društva "Otrok" po 80 kron z izrečnim pristavkom, da se ima ves znesek porabitile na Kranjskem.

Slovensko obrtniško društvo v Ljubljani ima v četrtek, dne 26. t. m. zvečer ob 8. v gostilni pri "Zlati ribi" svoj občni zbor, na katerega opozarja vse svoje člane in k njemu vabi prijatelje društva in obrtnega stnna.

Ljudski koncert "Slovenske Filharmonije". Ker je v nedeljo slovensko gledališče, se vrši običajni nedeljski ljudski koncert "Slovenske Filharmonije" v soboto 28. t. m. in sicer kakor doslej – v veliki dvorani hotela "Union".

Nesreča v "Narodni tiskarni". Danes popoldne je zgrabil tiskarski roj v "Narodni tiskarni" strojnika

g. Ivana Kosija, ko je tiskal lepage za "Mestno hranilnico". Stroj mu je odtrgal pol palca desne roke. Da ni Kosij takoj potegnil roke nazaj, odtrgal bi mu jo bil stroj morda vso, kajti zgrabil ga je tudi že za druge prste. Pri potegljaju se je Kosiju raztrgalo vse meso na palcu in skoraj do zapestja. Ranjenci so odpeljali takoj v deželno bolnišnico, kjer ga je obvezal zdravnik g. dr. Šenko. Upati je, da marljivi ponesrečeni mladenič ne ostane toliko pobahljen, da bi ne mogel več opravljati strojniške službe.

Za bedno rodbino na Realjevi cesti je daroval gosp. Aleksander Gjud, brivec na Kongresnem trgu, 5 kron. V imenu uboge rodbine mu izrekamo iskreno zahvalo z željo, da bi našel mnogo posnemovalcev.

Umrli je vpokojeni podmaršal Ferd. Dillmann pl. Dillmont.

Morilac vipaškega dekanja Erjavca na smrt obsojeni Pangerc je danes ob 1. pop. v bolnišnici tukajnjega c. kr. deželnega sodišča umrl.

Konkurz razglaša dež. sodišče v Ljubljani nad premoženjem gospe Roze Hafner, trgovke v Ljubljani na Poljanski cesti št. 22. Konkurzni komisar je dež. sodni svetnik gospod Fr. Kobler, upravitelj konkursne mase pa odvetnik g. dr. Fran Tekavčič.

Napad in ubojstvo. V nedeljo, dne 15. t. m. zvečer ob 7. je bil napaden v Domžalah na cesti med hišami oženjeni Tomaž Erjavšek, doma z Rodice. Smrtno je bil zadet z nožem na desno stran glave. Sunek je bil tako močan, da napadalec ni mogel izdreti noža. Erjavšek je padel takoj v nezavest. Napadalci so stekli. Orožniki jih zasledujejo. Erjavšek je v torek dopoldne umrl.

Na Koritnici pri Grahovem ob Bači bo v nedeljo, 29. t. m. ustavovni občni zbor "Narodne čitalnice".

V celjskih nemških mestnih ljudskih šolah se je pouk včeraj zopet pričel. Okoliški šoli ostaneta še zaprti.

Smrtna nesreča. V Šmarju pri Jelšah se je ponesrečil veleposetnik sin Franc Hrovat iz Orehka. Padel je s skedenja tako nesrečno, da je vsled notranjih poškodb umrl.

Na železnicni Celje-Velenje preide promet promet populoma v last državnih železnic. Letos je za to dočlenčeno v proračunu 375 000 K.

Ptujski občinski svet je sklenil, da se ob cesarjevem jubileju ne razsveti mesto, temveč se ta denar daruje za dobrodelne in nacionalne namene.

Dvojna mera. V Ptuju zapirajo in kaznujejo vsakega, ki zaklče "živo". V Vurbergu pa so učenci prvega razreda gimnazije civilek kričali: "Heil und Sieg, die Windischen an den Strick", a njihov razrednik stopajoč spredaj se je temu smehjal, in niso bili "dijaki" nič kaznovani.

Nemci se učijo slovenski. V Gradcu se priredi učni tečaj iz slovenčine za nemške visokošolce.

Meter dolgega sulca je ujem ribič Serro v Dravi pri Wessensteinu na Koroškem.

Ljubljanski igralci v Gorici. Iz Gorice 23. t. m.: Včeraj so predstavljali člani ljubljanskega gledališča v "Trgovskem domu" Fuldrov "Maškarado". Gledališče je bilo kar najbolje obiskano. Igralci so nastopili z velikim uspehom ter želi vseobčne priznanje. Bili so opetovanjo živahnemu aklamiranju. Dragutinovič, Boršnikova, Winterova, Iličić, Rovenska, vsi so odlično izvršili svoje vloge, posebno pa se je odlikoval Nučič v vlogi Schellhorna. Danes se predstavlja "Nioba". Obeta se tudi za danes dober obisk.

Pred goriško poroto bo zanimala razprava proti 20letnemu čevljaru Avgustu Semuliču iz Brešovice. Zatoženec je namreč tisti človek, ki je proti koncu januarja napadel v Devinu mlinarja Petra Furlanija, da bi ga — kakor se misli — oropal. Simulič je pobegnil v Videm, kjer so ga arretirali, izročili potem tržaški sodniji, ki ga je, ko se je dogualo, da je on v resnici napadel Furlanija in ga hotel ubiti, izročila goriški okrožni sodniji. Razprava bo skoraj gotovo trajala 2 dni.

Špirit je plia, da bi se usmrtila. V Trstu je 45letna Marja Kožuh spila pol litra gorljivega špirita, da bi se usmrtila. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Spoznana ženska. Tista ženska, ki so jo potegnili v Trstu iz morja, je 18letna dekla Valerija Acquaroli. Predno je skočila v morje, je pila strup.

Orežništvo je prijelo na Vrhnik prišiljenca Ignacija Furlana, ki je pred kratkim pobegnil od dela pri zgradbi ubožnico na Stari poti.

Lahkoživec. Predvčerjanim je stopil v službo k prodajalcu premoga Valentini Kugli 20letni hlapac Jožef Čepel in Blagovice. Ko je prodal za gospodarja za 39 K premoga, je poslal konje in voz domov, sam pa je šel v gostilno in si privočil vsega,

kar mu je poželo srce. Tudi z Amorjem sta se spriznili. Snoči je bil izsleden na Žabku in je bil tako rabljen, da sta imela dva stražnika dovolj opraviti, preden sta ga spravilavila v varnost. Fant je imel pri sebi le še 50 vin. denara. Oddali so ga sodišču.

Zaradi suma hudeščina tativne je bil aretovan 20letni Her. Schwarz, kateri menda še zločina ne призна se doble zanjo indicije, na podlagi katerih se boda moral zagovarjati pri c. kr. deželnem sodišču. — Kakor se nam od druge strani poroča, je ta Herman Schwarz brat onih dam, "aus dem vernehmen Hause", ki se se ob času demonstracij napram Slovencem od ikovko s tako izobrazbo, da je eni celo tukajšnje okrajno sodišče prisiljeno jezik.

Vlom. V noči ob sobote na nedeljo je dosedaj neznan storilec stril ali prezel spodnjo šipo pri gostilni št. 28 v Kolodvorskih ulicah in odpr skozi to luknjo znotranji okenski za-pah in tako prišel v gostilniške prostore. Tam je potem vlomlj godbeni automat, kjer je mislil dobiti denar, predal pri omari, pretaknil sploh vse po kuhinji in gostilni, kjer pa ni dobil zaželenega plena. Vso mesino in vino v omari za led je pustil v miru, le nekoliko belega kruha je odnesel (mu je pač moralo hudo krušiti po trebuhi). Na ta način je ravno to noč prišel tat v Bevčevno gostilno na Dunajski cesti. Tam se je dal zakleniti na dvorišče in ko je šlo o polnoči vse gostilniško osobje kakor tudij. Bevco pa poščitku, je tat stril pri oknu na dvorišču šipo, potem odpr zapah in tako prišel v gostilniške prostore. Tam je vlomlj pri mizi, kjer se nahaja podnevi denar, v predal, a tudi tu je bilo delo zastonj. Ker se enakih vlomov absolutno ni mogoče obvarovati, naj bodo gg. gostilničarji, plačilni natakarji in natakarice predvidni ter naj ne puščajo čez noč denarja v svojih gostilniških lokalih!

Aretovan je bil predvčerjajem v Kolodvorskih ulicah zaradi beračenja 33letnega ključavnika pomočnik Fran Fink, doma iz mokronoške okolice. Navedenca tudi zasleduje višnjegorsko okrajno sodišče še od leta 1905 v policejski traliči zaradi neke tativne. Oddali so ga sodišču.

Delavško gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 25 Slovencev, 76 Hrvatov in 40 Macedoncev, nazaj je prišlo pa 90 Hrvatov in Slovencev. V Heb je šlo 40, v Inomost 25, v Bad-Gastein 28, v Meran pa 16 Hrvatov, 10 Kočevarjev je šlo v Linc, 15 pa na Dunaj.

Izgubljeno in najdeno. Včnik Ivan Cerar je izgubil rjav suknjič vreden 4 K. Sodni svetnik dr. M. Travner je izgubil zlat uhan z briljanтом vreden 200 K. Dijak Franc Fink je izgubil zlato iglo vredno 200 K. Šolski učenec Franc Buzolini je našel srebrno moško uro z verižico. Dijak Karol Jagodic je našel double očala. Učiteljski Božo Rošč je našel rjavno usnjeno denarnico z vsoto 1 K 80 v. Usnjari Matija Grabnar je našel 5 m dolgo verigo. Karolina Hribarjeva je našla žensko pozlačeno ovratno verižico. Na južnem kolodvoru je bil izgubljen oziroma najden, dežnik z jeklenim držalom in sprejalna palica. Trgovski zasebnik Franc Zeleznik je našel srebrno žensko uro z več obeski. Ura se dobi pri njem v Sodniških ulicah št. 6. Nek izvošček je izgubil dežni plastr in vozno plahto. — Nadsvetnik Anton Klobučar je izgubil dva naočnika, eden zlat, vreden 28 K, drugi navaden, vreden 2 K. — Zasebnica Marija Šturmova je izgubila zeleno usnjato denarnico s srednjo vsto denarja.

Sprevidnikova žena Julijana Povšetova je izgubila moški škorenj. — Frančiška Tayčarjeva, sobarica je izgubila na poti iz Šiške bankovec za 10 K. — Našel je prevoznik Franc Japelj dva ščipalnika.

Drobne novice.

— 100letnica mestačega reda na Pruskiem. V soboto so praznovala pruska mesta 100 letnico odkrime svoj posebni red. Slavnosti na beroškem magistratu se je udeležil tudi cesar, ki je imel seveda gor.

— Poklonstveno deputacijo pripelje jutri na Dunaj sarajeveški nadškof dr. Stadler s posebnim vlakom.

— Poštni debit je vzela bosanska vlada črnogorskemu listu "Cetinski Vjesnik".

— Tistim, ki nameravajo razsvetiliti hišo ne predvečer 2. decembra naj služi v vednost, da je vojna uprava odredila, da se vojaška ali od vojaštva najeta poslopja ne razsvetljuje.

— Velik sneg je zapadel v Bosni. V Sarajevu je potrgal na mnogih krajih brzjavne in telefonske zveze. Tudi več električnih drogov je polomil, vsled česar je bil tramvajski promet ustavljen.

— Velika nesreča se je priprila v italijanski provinciji Modena.

Avtomobilni omnibus provincialne oblasti je v Apenninah padel s ceste v prepad. Vsi potniki so ali mrtvi ali pa težko ranjeni.

Telefonska in brzojavna poročila.

Konference jugoslovenskih poslanec.

Dunaj, 24. novembra. V parlamentu vlada danes izredno živahnogovorje, kakor da bi bilo zasedanje že pričelo. Jugoslovenski poslanci so že polnoštevilno zbrani na Dunaju. Jutri dopoldne imata oba jugoslovenska kluba seje, v katerih bosta sklepala o skupnem postopaju v parlamentu. Obenem bosta razpravljala tudi o osebi bodočega zborničnega podpredsednika. Kakor se čuje, bo za podpredsednika izvoljen poslanec Povš.

Italijanski poslanci pri Bienerthu.

Dunaj, 24. novembra. Ministrski predsednik baron Bienerth je povabil italijanske poslance, naj pridejo jutri k njemu, da se bo z njimi posvetoval o italijanskem vseučiliščem vprašanju.

Dunajsko vseučilišče zaprto.

Dunaj, 24. novembra. Vseučilišče je danes zaprto. Na črni tabli je napis rektorjev razglas, ki je naperjen proti italijanskim dijakom in v katerem je rečeno, da ostane vseučilišče zatvorenje na nedoločen čas.

Dunaj, 24. novembra. Danes dopoldne je prišla na vseučilišče sodna komisija, da izvrši sodni ogled na licu mesta.

Dunaj, 24. novembra. Na zahtevo nemških dijakov so danes zatvorenli »menso academico«.

Dr. Lueger — tajni svetnik.

Dunaj, 24. novembra. »Neues Wiener Tagblatt« javlja, da bo 2. decembra župan dr. Lueger imenovan za tajnega svetnika.

Turčija se oborožuje.

Carigrad, 24. novembra. Turška vlada je naročila 120

Parkete furnirane, masivne vseh vrst,
hrastove in bukove deščice
največje in najsolidnejše domače tvrdke F. Kotnik Verd.
Vrhinka priporoča in poklada 3687—7

Jerko Primožič, mizarstvo v Ljubljani,
Hilšerjeve ulice štev. 5.

Sprejema in izvršuje tudi vsa popravila starih parket,
likanje in vsa v to stroko spadajoča dela po najnižji ceni.

St. 439 pr.

Razpis službe.

4281

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane razpisuje

službo I. strojnika

pri mestni vodovodni zajemalnici v Klečah.

S to službo so združeni prejemki X. činovnega razreda mestnih uradnikov, to je letna plača 2200 K, dejavnostna doklada 672 K, tri triletnice po 200 K in dve službenostarosti dokladi po 200 K, dalje naturalno stanovanje, za katero je od dejavnostne doklade plačevati na leto 400 K. Triletnice in službenostarosti dokladi se štejejo tudi v pokojnino, ravnotako znesek 320 K od dejavnostne doklade.

Službo je nastopiti 1. januarja 1909. Poleg splošnih pogojev za vstop v mestno službo, zahteva se od prosilca, da je prebil z dobrim uspehom strojniški izpit ter služboval pri kakih parni napravi najmanj dve leti za strojnike.

Prosilcem je predložiti s potrebnimi dokazili opremljene prošnje najkasneje do

10. decembra 1908

pri predsedstvu mestnega magistrata, ker se pozneje došle prošnje ne bodo vpoštovale.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 21. novembra 1908.

Croatia je edina hrvaška zavarovalnica, osnovana od občine svobodnega in kr. glavnega mesta Zagreba.
Croatia je edina zavarovalnica, katera daje dve četrtini dobička svojim zavarovancem.
Croatia je edini zavod, kateri daje četrtino dobička v javne svrhe v obeh pokrajnah, v katerih zadruga posluje.
Croatia sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepelitvi po blisku nepremičnine vsake vrste.
Croatia sprejema zavarovanja kristalnih šip, proti slučajnemu ubitju.

Croatia ima najnižje tarife. 4069-4
Croatia išče akviziterje in okrajne zastopnike za vse okraje na Kranjskem in Štajerskem.

Vsa pojasnila daje:

Glavni zastop „Croatie“

v Ljubljani, Gospodske ulice št. 4.

Ustanovljena leta 1854.

Prva domača slovenska pivovarna

G. AUERjevih dedičev
Ljubljana Wolfsove ulice štev. 12

Fran Zorec

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 21
trgovina z moko in mešanim blagom

podružnica na Sv. Martina cesti 23.

Zalogu potrebščin za šivilje.

Priporoča se vele občinstvu za obilen obisk obeh trgovin, zagotavljač najnižje cene in najtočnejšo postrežbo. 4247—2

Prva slovenska modna trgovina za gospode

Edgelbert Skušek
Ljubljana, Mestni trg 19,

se najtopleje priporoča.
Blago in cene brez konkurence.

Pozor! Pozor!
Kavarna Leon'
v Ljubljani na Starem trgu št. 30
je vsaki dan
VSO NOČ ODPRTA.
Na razpolago je najnovnejši ameriški biljard in električni klavir.
Z oddišnim spoštovanjem Leo in Fan Pogačnik.

Ortopedično zdravilni zavod
v katerem se zdravi pod nadzorstvom dr. Ivana Oratza raznovrstno skrivljenje hrbotice, izbočen hrbot, neenakome rame, neenaka ledja itd. se nahaja
Pojasnila daje dr. Ivan Oratzen ob svojin ordinacijskih urah od 9. do 10. dopoldne in od 2. do 3. popoldne v Wolfsovi ulici št. 12.

Telefon štev. 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborne

marčno pivo
v sodcih in steklenicah.

Kupujem in tako v gotovini plačujem tudi večje množine

ježic prve in druge vrste. Vzoreci z navedbo

množine in najnižje cene ter naložilna postaja naj se naslavljajo pod šifro

„F. S. 102“ na anončno ekspedicijo

Edvard Braun, Dunaj I., Rotenturmstrasse štev. 9.

Pozor kapitalisti!

Prva tvornica dlžečega mila in vonjav v Tretu je naprodaj.

Odlikovana s petimi zlatimi kolajnami in je dobila pred kratkim najvišje priznanje trgovinskega ministra avstrijskega. Zasluzek zagotovljen okoli 40 000 kron na leto.

Pojaenla samo resnim reflektantom pri Giuseppe de Grandis, Caffe Tommaso, Trst.

Najbolj slovite nove salame znamka „Gavrilovič“

ki se dobijo v vseh špecerjskih in delikatesnih trgovinah že zadost suhe priporoča

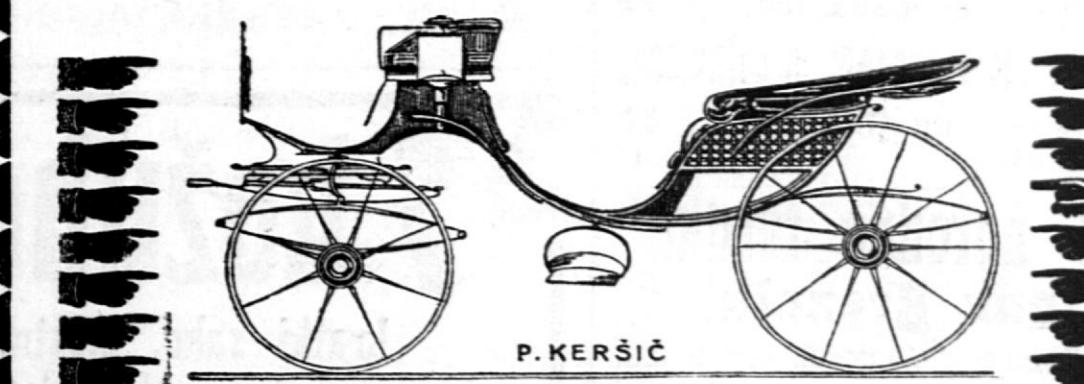
Prva hrvatska tvornica salam, sušenega mesa in masti M. Gavriloviča Sinovi v Petrinji.

Zastopnik za Kranjsko in Štajersko Julij Schmidlin v Zagrebu.

Prva kranjska tovarna z električno in parno močjo za izdelovanje različnih voz

priporoča svoje bogato zlogo. Naročila in popravila se izvršujejo točno in po primerni nizki ceni.

4256—2 Lastnik: Peter Keršič, Spod. Šiška.

Naznanilo.

Usojam se p. n. občinstvu vlijudno naznanjati, da sem od g. Mardetschlägerja kupil

lekarno pri „Zlatem orlu“ na Jurčičevem trgu

Vodil bom lekarno veste, solidno in postrežljivo ter prosim polnega zaupanja in naklonjenosti p. n. občinstva. Vse doslej uvedene Ada preparate, dalje vse medic. specialitete, obvezila, živinozdravna sredstva, rudinske vode, lepotilna sredstva itd. budem prodajal po konurenčnih cenah.

Z velespoštovanjem

M. Ph. Josip Čižmář
lekarnar pri „Zlatem orlu“.